

Nova Economia Fòrum. Fòrum Europa. Tribuna Catalunya

Amics, amigues, senyores, senyors. Bon dia. Agraïxo la invitació a l'organització d'aquest Fòrum en nom propi i en nom de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya.

Es obvi que parlaré de la crisi. De com veiem les coses. Parlaré d'on som i què cal fer, i al final, si hi ha temps, situaré uns apunts més concrets sobre temes puntuals

1. ON SOM? El diagnòstic de la crisi sembla ja força consensuat. No és només una crisi financera, ni només una crisi immobiliària.

Estem davant d'una **crisi estructural d'un model de capitalisme global que continua organitzat en mercats locals**. Es per això que una dada conjuntural, com la fi de la bombolla immobiliària als EUA, es trasllada ràpidament a partir de la fallida del sistema financer a tot el món i evidencia una crisi de caràcter multidimensional –financera, productiva, ecològica, alimentària...– que ja estava anunciada i que ens obliga a replantejar-nos moltes coses a escala global i a escala local.

És evident que **el mercat no s'autoregula**, no és eficient i no evita les crisis i, per tant, ara calen intervencions públiques, i a més això passa en un mercat global que ha funcionat sense cap regulació.

Avui ja sembla clar que és en aquest marc on **se situen –en el centre del debat– el nou paper de l'Estat i el de la governança global**.

El nou paper de l'Estat es deriva de l'important esforç d'estímul fiscal per evitar el col·lapse total, intervenint en el rescat de bancs i empreses financeres, invertint en infraestructures generadores d'ocupació, ajudant sectors industrials com el de l'automòbil... **Sense la intervenció dels estats difícilment estariem parlant d'expectatives de recuperació** –tot i que febles– al món. Sens dubte, és **una intervenció que enterra el vell paradigma neoliberal que el mercat era autosuficient i que demostra que cal reequilibrar el paper de l'Estat, dels poders públics en l'economia**.

I una governança global, que se situï enmig d'una realitat en la qual **en un món global com aquest en què vivim, els recursos i les legitimitats polítiques són locals però els efectes són globals**. Els reptes globals no se circumscriuen només en la regulació del sistema financer, que això és necessari però que es deriva de l'actual conjuntura, sinó que **els reptes es deriven del mapa mundial que sorgirà després de la crisi** i que no tindrà res a veure amb el que hem conegut, ja que el centre de gravetat del món es mou cap a l'est –Xina, Índia, Brasil...–, on hi ha països emergents que produiran bona part de la riquesa mundial i **on la població tindrà importants canvis qualitius i quantitius**. Un món en el qual **els reptes principals seran la lluita contra la pobresa i contra el canvi climàtic**. I és aquí on el G20 ja és un primer pas per ampliar el G8 amb més països, perquè **cal traslladar més protagonisme als òrgans multilaterals perquè abordin els grans reptes mundials que tenim**.

I en aquest context **la crisi a Catalunya** –i a Espanya, atès el grau d'interconnexió de l'estructura econòmica catalana amb l'espanyola– **té les seves pròpies especificitats**. Si bé la crisi financera es deixa sentir menys que en d'altres països i les entitats financeres

no han estat al límit de la fallida, **els alts nivells d'endeutament de famílies i empreses** durant aquests anys, han fet que les entitats financeres espanyoles depenguin del préstec del mercat global per facilitar l'enorme volum de crèdit en circulació. I **quan el mercat financer global tanca l'aixeta del crèdit pels seus problemes, les entitats financeres catalanes i espanyoles el tanquen aquí** i generen l'aturada de l'activitat econòmica que ja coneixem.

Però això explica una part del problema de la nostra realitat, la derivada de l'enorme dependència del consum intern –d'empreses i famílies– del crèdit, de la baixa capitalització de les empreses, de l'excessiu endeutament privat. **Però la realitat de la nostra economia era que l'any 2006 creixíem el doble que l'economia europea, però la productivitat de la nostra economia no creixia**, atès l'enorme pes que tenien els sectors immobiliaris –que anaven inflant una bombolla basada en capitals especulatiu que entraven i sortien–, i la incorporació massiva de contingents de persones immigrades a la població activa, que eren utilitzades en sectors de baix valor afegit però molt intensius en mà d'obra.

Aquests anys hi ha hagut una **tendència a l'especialització del creixement en activitats de poca innovació i productivitat, a la creació d'ocupacions de baixa qualitat i a la creixent segmentació del mercat de treball**, cosa que ha potenciat la fragilitat i la vulnerabilitat del nostre patró de creixement i que **explica l'impacte de la crisi econòmica tant en profunditat com en la major durada**.

A l'hora de fer el diagnòstic de la crisi l'hem d'encertar per no caure en sortides merament ideològiques, que no ens duguin enlloc o ens deixin instal·lats en el manteniment de l'actual estat de coses. Aquesta sembla l'opció d'**alguns sectors econòmics que deformen el diagnòstic per reclamar reformes laborals o abaixada de cotitzacions socials, com si la sortida de la crisi estigués en una societat de treball més precaritzat i més barat, i aprofundir així el model del qual partíem**. És com si algú pensés que la recuperació econòmica arribarà com a la fi d'un parèntesi i que tot continuarà fluïnt com si no hagués passat res.

CCOO partim d'una altra premissa: la recuperació de l'activitat econòmica i la creació d'ocupació suficient per fer baixar els escandalosos nivells d'atur en què estem instal·lats, vindrà per l'impuls de noves activitats productives que hauran de tenir en la recerca, el coneixement, la qualificació i la innovació la seva base i el seu desenvolupament. És per això que insistim en mesures que, alhora que garanteixin i aprofundeixin un model social basat en més cohesió i protecció, avancin vers un model de relacions laborals més participatiu, que abordi un canvi en el model productiu, que permeti la recuperació de taxes de creixement econòmic més sòlides i que sigui més respectuós amb les persones i amb les seves societats.

En qualsevol cas és **important disposar d'un diagnòstic compartit, socialment i políticament consensuat**, que situï les febleses específiques de la situació que travessa la nostra economia, per tal d'establir les respostes als problemes que detectem. I, per tant, haurem de ser capaços de contextualitzar les afirmacions que fem tots per no quedar-nos en simples presoners d'una o una altra ideologia.

Per exemple **haurem de buscar explicació a qüestions com:**

- per què **la taxa de temporalitat és més alta en els sectors de menys valor afegit i amb menor component tecnològic i d'innovació?**
- o per què en **països amb més pes del sector públic en el seu PIB resisteixen millor els efectes sobre l'ocupació de la recessió econòmica?**
- o per què en **països amb més pressupost públic dedicat a R+D+i disposen de més projecció internacional de la seva base empresarial?**
- o per què en **països amb més drets sindicals de participació i informació hi ha menys destrucció de capacitat productiva instal·lada?**

Respondre aquestes preguntes, entre d'altres, ens ha d'ajudar a intervenir en el problema, i després ja només ens caldrà saber on volem anar.

2. QUÈ CAL FER? Si consensuar el diagnòstic és complicat, fer-ho amb estratègies per sortir de la crisi ho pot ser més, ja que aquí actuen els diferents interessos dels actors en joc.

Pel que fa a la nostra posició, CCOO, com ja hem dit, partim d'una premissa, que és que **la sortida de la crisi ens ha de dotar d'un patró de creixement més sòlid, coherent amb les tendències de canvi que hi ha a escala global, i ha de situar el benestar de les persones en el centre.** Creixement econòmic sí, però per viure millor; per tant, hem de recuperar la tendència de creixement, sí, però fer-la compatible amb determinats valors i, concretament, amb un model de relacions laborals i amb un model social determinat.

La sortida de la crisi ha de ser conseqüent amb el canvi d'un patró de creixement que equilibri els sectors productius, però també ha de tenir present el context en el qual es mou la nostra economia:

- que hi ha **regulacions internacionals que promouen el trànsit d'una economia alta en consum de carboni a una de baix consum;**
- que hi ha un procés **d'envelliment de la població**, que es continuarà aprofundint els propers anys;
- que **les noves tecnologies de la comunicació estendran la seva importància tant en l'activitat productiva**, modificant processos, serveis i productes, **com en el conjunt de la societat.**

I, per tant, caldrà entendre que el canvi de model s'ha de fer amb la centralitat del valor del treball, però tenint present un model social que garanteixi els béns i els serveis col·lectius que donin resposta a les necessitats socials –atenció a les persones, educació, salut, R+D+i, etc.

Per superar els actuals desequilibris sectorials **hem d'identificar bé els possibles sectors emergents** –energies verdes, biotecnologia, sociosanitari, en els quals tenim una alta capacitat competitiva– **i promoure les necessàries transformacions per modernitzar els sectors bàsics** –construcció, automoció, i altres sectors de serveis. Per avançar vers aquest nou model, **hem de desenvolupar polítiques horitzontals** –com la innovació i la formació– **i sectorials**, que reforcin la base industrial existent i que

potenciïn el seu creixement en termes més sòlids i sostenibles. I ens caldrà establir mecanismes públics d'intervenció per promoure la modernització dels diferents sectors productius, en forma d'**inversions i ajuts, regulacions sectorials, despesa pública corrent i fiscalitat, elements que, entre altres, presumiblement haurien de preveure l'anunciada Llei d'economia sostenible**, si vol ser una contribució real al canvi de model.

El nou model productiu ha de permetre passar d'un sistema d'alt consum en carboni a un de baix consum; d'un model amb un gran pes dels sectors de poc valor afegit, a un en què tinguin més pes altres sectors més dinàmics; d'un model que s'ha sostingut en sectors intensius en mà d'obra, a un en què predominin els sectors intensius en capital. El canvi de model productiu no només pressuposa una substancial modificació dels productes i serveis que ofereixen les empreses, sinó **una modernització de la forma de produir, en estalvi de materials, en eficiència energètica, en organització del treball i també en la mateixa relació dels treballadors i treballadores amb l'empresa en la planificació de l'activitat productiva.**

El nou model productiu també pressuposa un paper central del coneixement i la qualificació en el mateix procés productiu. La societat informacional, l'acceleració tecnològica, reclamen una nova relació entre producció i coneixement, entre innovació i productivitat. **Els increments de productivitat ja no es poden obtenir per l'ús intensiu de mà d'obra barata i precària, sinó que són determinats per una millor capacitat d'utilització de les noves eines tecnològiques i organitzatives per part del treballador o treballadora.** Això requereix **posar en el centre de les polítiques econòmiques el paper de l'educació i de la formació**, una educació i una formació que permetin un saber general, que facilitin la polivalència i la mobilitat funcional que s'haurà de suportar amb l'oportuna especialització, i una educació general que haurà de promoure valors associats a la innovació i a l'ús intel·ligent de les eines disponibles. Sens dubte, **més qualificacions disponibles i treballadors i treballadores més formats comporten també un canvi en la relació de la persona amb el fet productiu, amb la realitat empresarial, que reclama unes relacions laborals més humanes, més democràtiques i més participatives.** Estudis recents mostren que els joves demanen a les empreses plans de desenvolupament professional, formació contínua, programes de mobilitat internacional, flexibilitat horària, i la retribució és un important element de referència a l'hora d'optar a una feina.

El canvi de model requereix canvis substancials en les polítiques de gestió de les empreses. Caldrà **més participació dels treballadors i treballadores en la planificació i la gestió empresarial**, ja que aquesta és una eina important per **millorar la qualitat de l'ocupació, reduir la temporalitat injustificada i incrementar la qualificació dels treballadors**, elements clau per assolir els increments de productivitat que es basen en la innovació.

Cal entendre que **necessitem un nou marc de relacions laborals en el qual el paper del treball sigui fonamental, ja que el coneixement i la formació són la base per a la innovació, i l'estabilitat i la seguretat són el determinant de la productivitat, i tot això requereix participació com a motor del canvi empresarial.** Potser aquesta és la **reforma laboral que necessitem** i no la que vol aportar precarietat i baix cost laboral que no permet implementar ni innovació ni implicació.

Per això, **la posició de CCOO és clara i vol ser conseqüent amb l'anàlisi que fem:**

- davant dels enormes problemes econòmics i socials **cal un marc de diàleg social**, per consensuar un diagnòstic i acordar les mesures de suport a les persones i de reactivació econòmica que siguin coherents amb l'orientació del canvi de model productiu;
- davant dels problemes sectorials i empresarials **cal reforçar la negociació col·lectiva**, per tal d'establir les necessàries adequacions de les relacions de treball que permetin abordar el canvi de les empreses, per fer-les més productives i competitives. I reforçar la negociació col·lectiva implica el seu desbloqueig.

En el marc del diàleg social és on, de forma tripartida, Govern, organitzacions empresarials i sindicals hem de construir un gran acord que posi les bases del canvi de model productiu. **Les nostres propostes** van en tres línies:

- En primer lloc, **mesures que posin en el centre les persones que s'han quedat sense feina**, millorar la seva protecció social i els mecanismes de reinserció laboral, millorar els serveis públics d'ocupació i en especial la formació i l'orientació.
- En segon lloc, **mesures a curt termini que evitin la sangonera de destrucció d'ocupació que s'està generant**. En aquest apartat hi ha un seguit de propostes que van des de les mesures d'intervenció en el sistema financer, per garantir la circulació de liquiditat, fins a la disposició d'instruments sectorials per determinar ajuts a empreses i sectors amb projecte i viabilitat futura, a anticipació d'inversions en infraestructures generadores d'alta ocupació, millores en determinats serveis públics que generen ocupació directa i milloren la cohesió social –com atenció a la dependència, educació infantil– o posen les bases per a la millora competitiva –educació, recerca.
- I en tercer lloc, **mesures a mitjà i llarg termini, orientades al trànsit vers el nou model productiu**, que permetin: modernitzar sectors bàsics, que tenen un alt volum d'ocupació, com la construcció, l'automoció, el turisme i la química; impulsar els sectors beneficiats per les macro tendències de canvi i en els quals tenim avantatges competitiu com energies renovables, aliments processats, construcció i reparació naval, construcció de material ferroviari, serveis socio-sanitaris; ajut a la implantació de sectors amb poca presència però importants vers el futur com la biomedicina i aparells mèdics, mecatrònica; i promoció dels sectors transversals com recerca, desenvolupament i innovació, educació i formació, serveis empresarials, tecnologies de la informació, sector financer.

Les mesures que caldrà promoure han de combinar **inversions públiques** en infraestructures, **ajuts públics** tant a sectors emergents com de futur per cobrir el dèficit d'inversió privada i en alguns sectors bàsics on calgui potenciar els processos de modernització minimitzant els efectes socials; **regulacions sectorials**, especialment en sectors estratègics; utilització de la **despesa pública corrent** per impulsar els sectors amb important presència del sector públic; **fiscalitat** que internalitzi els costos externs mediambientals incentivant els processos més eficients.

A Catalunya hem de completar l'agenda del diàleg social posant en marxa el procés de concertació social que, tenint com ja tenim un horitzó dibuixat en l'Acord Estratègic, que ja apuntava en el camí del canvi de model productiu, ara hauria de

concretar a curt termini algunes mesures que, en l'àmbit de les competències de la Generalitat de Catalunya, actuïn sobre les persones i que incideixin en la reactivació econòmica. És per això que hem situat en l'agenda de la concertació social a Catalunya propostes relacionades amb **la millora dels serveis d'ocupació**, de les oficines i dels processos d'individualització de la recerca d'ocupació, **millores en l'accés a la RMI** per evitar l'exclusió social, **el desenvolupament urgent de la Llei de política industrial**, aprovada el passat mes de juny; **l'impuls d'espais sectorials** per consensuar propostes, la seva aplicació i seguiment; **engegar tots els instruments de política industrial**, OPI, ACC10, AVANÇA, sòl industrial, polítiques de R+D+i; elaborar el mapa dels sectors i comarques amb un impacte més gran de la crisi per **fer programes de reindustrialització; redimensionar l'ICF**, dotar-lo de més recursos tècnics, humans, i econòmics per fer-lo més efectiu; **i una autèntica reforma de la formació professional**, que vagi des de la integració dels subsistemes fins a l'establiment de pràctiques de treball real passant per un govern participat per les organitzacions empresarials i sindicals...

Però, en paral·lel al marc de diàleg i concertació social, **cal abordar el canvi a l'empresa**, ja que sense aprofundir en el marc de relacions laborals que permeti adequar la realitat de l'empresa a les finalitats marcades no ens en sortirem. Si hi ha acord que anem a un model productiu que ha de pivotar sobre el coneixement i la innovació, hem de concloure que **l'estabilitat i la seguretat en seran elements fonamentals per dur a terme aquests reptes**.

Però també estem d'acord en el fet que **el canvi de model productiu, en un context global i emmarcat en la societat informacional, requerirà empreses més flexibles**, les quals, a causa de les relacions entre producció i mercat, al canvi ràpid de les noves tecnologies i la seva utilització flexible, faran que sigui el treballador, responsable/propietari del coneixement i la innovació, la garantia de la qualitat del resultat. La superació del paradigma fordista en la producció ens obligarà a reformular l'actual marc de relacions laborals a l'empresa.

És d'acord amb això que **no podem estar d'acord amb aquells que plantegen que ara cal una reforma laboral que pivoti sobre més flexibilitat externa** a l'hora d'utilitzar el factor treball, ja que aquest és el rerefons de la proposta de contracte únic de tres anys amb baixa indemnització. Aquesta formulació de la flexibilitat vol amagar la seva veritable naturalesa: la desregulació i la continuïtat de la precarietat laboral en totes les seves dimensions. **La solució a l'especificitat de la nostra crisi no pot ser un retorn al passat, a les causes que la fan més greu a Catalunya i a Espanya**. La solució a la competitivitat de l'economia catalana no rau en els costos laborals. La introducció de més flexibilitats en la gestió de les relacions laborals no passa per reformes dels contractes o per facilitar l'acomiadament, com reclamen sectors de la patronal, ja que en aquests capítols tenim alts nivells de flexibilitat, com explica l'alt nombre de formes contractuals existents, o la perversa –i ineficient– utilització de la temporalitat per cobrir plantilla, o la facilitat per acomiadar, com demostra la destrucció de més d'uns 360.000 llocs de treball a Catalunya en un any.

Si volem parlar de flexibilitat hem d'aprofitar la negociació col·lectiva, es a dir, **la flexibilitat negociada**, que és on podem donar les respostes que necessiten els sectors i les empreses, que actuen en entorns flexibles i globals. **Hi ha solucions imaginatives** per treballar en el marc de la negociació col·lectiva per abordar les diferents realitats:

- **millores organitzatives enfront de càrregues de treball;**
- **jornades flexibles enfront de sistemes fordistes d'hores extres i ajustos;**
- **categories d'ingrés amb costos laborals menors i processos d'homologació enfront de dobles escales salarials;**
- **contractes de relleu i jubilacions a temps parcial enfront d'ERO.**

Creiem que és millor utilitzar la negociació col·lectiva per abordar la flexibilitat pactada que no entrar per la via dels baixos salaris –que deprimirà més la demanda i, per tant, l'economia– o de l'acomiadament lliure –que destruirà saber fer acumulat per l'experiència i la implicació.

I cal fer un ús més racional de la subcontractació d'activitats, utilitzar-la quan està motivada per l'eficiència i l'especialització en el procés de treball, en comptes de l'ús abusiu que s'ha fet d'una subcontractació motivada pels baixos costos laborals, que acaba incorporant un alt grau d'ineficiència per a l'empresa i pèrdua de control del conjunt del procés de treball.

Solucions imaginatives que requereixen entendre que és a través de la negociació i l'acord com es poden abordar els problemes de les empreses, com es poden afrontar els conflictes que es produeixen. I, per tant, **avui, desbloquejar la negociació col·lectiva i complir els acords signats és el primer deure**, si volem recuperar la confiança entre les parts per abordar els reptes d'adequació als canvis productius.

A escala estatal **hem emplaçat la CEOE a negociar un acord plurianual a tres anys**, que possibiliti una pujada retributiva esglaonada en el temps, deixar per a la fi del cicle el manteniment del poder adquisitiu i, per tant, facilitar la planificació de les càrregues, però un compromís que també reclama compromisos amb l'ocupació i l'estabilitat, situar límits a la temporalitat ineficient i no justificada, i garantir la reinversió dels beneficis que s'obtinguin en innovació i ocupació.

I a Catalunya, a més, hem d'entrar a desenvolupar el marc català de relacions sociolaborals, col·locar la reforma i la modernització de l'estructura de negociació col·lectiva en el centre del debat.

Amplis i moderns convenis col·lectius generals de sector de Catalunya, que superin els febles convenis que responen a l'antiga realitat dels gremis del sindicat vertical, i els àmbits provincials, que no responen a cap realitat econòmica i són un factor de dúmping social i de competència deslleial entre empreses.

Una negociació col·lectiva sectorial, capaç d'adaptar-se en el seu desenvolupament a l'empresa a les realitats i necessitats diverses, en el respecte lògic de regles generals. Això sí, amb la participació dels sindicats que han negociat el sectorial. La negociació col·lectiva és intercanvi.

Una negociació col·lectiva que modernitzi els seus continguts en tres direccions:

- a) establir procediments de participació a l'empresa**, que permetin realitzar diagnòstics compartits de les dificultats en què es troba el projecte empresarial, amb criteris d'ANTICIPACIÓ, per trobar les millors solucions;
- b) flexibilitat amb drets de les persones;** i

c) respostes als nous problemes: igualtat en general, gestió de la diversitat d'origen i cultural, formació, medi ambient, mobilitat sostenible als centres de treball de persones i mercaderies, la salut laboral i els riscos psicosocials.

Una negociació col·lectiva que desenvolupi nous espais de contractualitat i concertació: en els espais compartits –polígons industrials, espais multiactivitat, etc–; la nova negociació col·lectiva dels “acords d'interès professional” dels treballadors autònoms dependents, els TRADE; una negociació col·lectiva sobre matèries concretes per a les cadenes de subcontractació i subministraments.

Finalment, des de Catalunya, cal una forta contribució a la negociació col·lectiva europea i internacional, la qual adopta en moltes ocasions la forma de codis de conducta negociats. Per això, la importància, també, de la responsabilitat social empresarial i la seva extensió.

Ara, però, cal en primer lloc desbloquejar la negociació col·lectiva per tornar la confiança a les parts i facilitar un procés de negociació col·lectiva sectorial, que afronti els problemes reals sectorials i que permeti construir les propostes que facilitin el canvi a les empreses i la seva adequació a la nova realitat. Canvi i adequació que pot comportar flexibilitat, però una flexibilitat negociada, acompanyada de compromisos i drets, de seguretats i responsabilitats

Ja per acabar, cinc últimes qüestions:

a) En primer lloc, CCOO ens plantegem una intervenció activa en el debat dels pressupostos generals, tant de l'Estat com de la Generalitat. Ja ho fem sempre, pel que comporten de norma que regula drets socials i marcs on es crea riquesa i es concreten eines per millorar les condicions de vida. Però entenem que, enguany, aquests no són uns pressupostos qualssevol, sinó que marquen amb claredat les línies polítiques, els compromisos pressupostaris que han de garantir la protecció social i la creació de nova ocupació dirigida a una millor cobertura de béns i serveis públics essencials –com la sanitat, l'educació, la seguretat, l'atenció a les persones dependents, els serveis d'ocupació–, àmbits on encara hi ha molta feina a fer, i les inversions que orientin el canvi de model productiu. És per això que **serem molt exigents a l'Estat i a Catalunya, amb les polítiques pressupostàries que s'adrecin a la protecció social, l'educació i la formació, la R+D+i, i les inversions en infraestructures.**

Però el debat pressupostari delimitarà també **el debat sobre la política fiscal** que necessitem. Una política pressupostària expansiva necessita un sistema fiscal que garanteixi una suficiència de recursos, no per garantir l'equilibri pressupostari, que això, avui, no és el problema, sinó per garantir les despeses suficients per al model social que volem. Avui no toca insistir, com fan alguns sectors que reclamen congelacions o retallades de despesa social, en l'equilibri pressupostari, sinó que **el que cal és reclamar una reforma fiscal que recuperi suficiència de l'ingrés públic, garanteixi l'equitat del sistema i serveixi per redistribuir la riquesa.** En definitiva, que converteixi estalvi privat en inversió pública, que és avui l'única capaç de crear riquesa i ocupació, reactivar la demanda agregada i posar les bases del canvi de model productiu.

És per això que estem a favor que s'incrementin els impostos. Però que es faci d'una manera diferent a la proposada, que corregeixi la regressivitat introduïda aquests anys i que recuperi el pes de les rendes del capital i les grans fortunes en el sistema fiscal, imputant les SICAV, els rendiments especulatius, el patrimoni de les grans fortunes, els béns de luxe i les rendes més altes. Evitar solucions fàcils i simples que acaben imputant l'ingrés a les rendes del treball o al consum. Una reforma fiscal que urgeix dels recursos i la planificació per lluitar contra el frau.

b) Cal un canvi en el govern corporatiu de les empreses, ja que si alguna cosa ens ha ensenyat la crisi és que avui les empreses no tenen patró, que avui la lluita de classes no és entre burgesos i proletariat, sinó que és un conflicte entre una tecnoestructura –que deia Galbraith–, preocupada pel guany ràpid, pel resultat comptable i no per la missió o visió de l'empresa, ni per la responsabilitat social o pel compromís. Cal revisar les pràctiques retributives dels alts directius empresarials, de les grans corporacions; cal revisar la conformació dels consells d'administració de les empreses; cal revisar els formats de rendiment de comptes, els balanços comptables, els comptes d'explotació... També cal abordar aquests aspectes si volem empreses compromeses amb un projecte productiu, amb un entorn territorial i social i amb unes persones que hi treballen.

c) Cal transparència en l'ús dels fons públics –i dels privats en la cosa pública. L'afer Millet no és l'anècdota d'un delinqüent pescat “con las manos en la masa”. És el producte d'un sistema opac, fosc, en què el rendiment de comptes no funciona. Hi ha activitats privades que han de poder gaudir de l'accés a recursos públics per dur a terme finalitats que en definitiva són públiques: és el cas de les fundacions i, per què no?, de les organitzacions empresarials –o sindicals– o de determinades ONG. Però cal ser molt escrupolós en com s'assignen aquests recursos –la justa correspondència d'uns mitjans que s'atorguen per a unes finalitats a assolir– i en la seva justificació, però sobretot en la seva transparència. L'única manera de treure qualsevol ombra de dubte sobre la justa assignació i el bon ús dels fons públics és la transparència, **que se sàpiga què es dóna, a qui, per a què, i en què ho fa servir.** Així s'acaba l'amiguisme i el clientelisme, s'acaba l'ús indegut i s'acaba, o es posen les bases per fer-ho més difícil, amb delinqüents (presumptes se'n diu) com en Millet, o pràctiques abusives des de qualsevol despatx que creu que pot repartir recursos públics per a fins inconfessables.

d) Les caixes i la regulació del sistema financer. Ja a aquestes alçades que ningú no pensi que posaré en dubte ni l'aprovació del FROB (Fons de rescat i ordenació bancària) ni la necessitat o l'oportunitat de les fusions de caixes d'estalvi. Tothom convindrà que les fusions corren una certa presa, per tal de garantir que les noves entitats tinguin el múscul suficient perquè el proper any puguin fer front als reptes financers importants que hauran de suportar –en l'horitzó hi ha núvols de morositat creixent o de tipus d'interès a l'alça– i és per això que jo vull fer només un parell de comentaris:

- El nostre sistema financer té una certa **dualitat banca privada i banca social**, en què la segona, les caixes, han evitat l'exclusió financera de determinats sectors socials i empresarials –concretament les pimes– i han pogut tenir un cert paper de dinamització social i cultural en el territori. Aquest model no es pot posar en perill per l'aparició del FROB: **cal garantir que no hi haurà quotes participatives amb drets polítics**, ja que

això seria la sentència de mort d'aquestes entitats, que quedarien engolides pel sector financer privat.

- El FROB és un instrument per afavorir uns processos de sanejament de comptes d'algunes entitats, que incentiva l'assoliment d'una dimensió més gran a través de les fusions, per facilitar una major solvència i capacitat d'actuació financera en operacions d'actiu i passiu. I si això és així, no val aprofitar el recurs del FROB per disminuir l'estructura de costos laborals, sinó per optimitzar al màxim els recursos disponibles en la nova posició de mercat de l'entitat resultant. **Els processos de fusió no poden obrir un conflicte laboral que no portaria enlloc** en termes de solvència del nou ens i, per tant, cal gestionar-ho des del més escrupolós respecte a les pràctiques i experiències negociadores assolides per tothom.

e) I, cinquè i últim: necessitem més “punch” en política industrial... Avui hi ha empreses en projecte, en sectors emergents o en sectors bàsics, que tenen dificultats en l'accés al crèdit o que no disposen de la suficient dimensió o “expertice” necessària per col·locar-se en el mercat global... Cal un impuls més gran de la política industrial, cal ser més proactius des de la política industrial que reactius des de la política laboral. Cal anticipar, cal estimular, cal promoure, cal incentivar... l'únic que no es pot fer és mirar.

Acabo insistint en el fet que cal abordar en el marc del Diàleg Social els reptes que la crisi ens posa sobre la taula: la protecció social de les persones i les mesures que reactivin l'economia i ens orientin vers un nou model productiu. I cal desbloquejar la negociació col·lectiva, per tal de recuperar l'espai on organitzacions sindicals i empresarials abordem els problemes reals de les empreses, on, sobre la base de l'estabilitat, les seguretats i la participació, puguem trobar les respostes als sectors i empreses que actuen en entorns flexibles i globals, la flexibilitat negociada.

Moltes gràcies,

Joan Carles Gallego i Herrera
Secretari general CCOO de Catalunya